

Faglige prioriteringer I – 2007-09

Den faglige prioriteringsprosessen ble gjennomført i tre faser: Forskningsprioriteringer i 2007, utdanningsprioriteringer 2008 og fellesprioriteringer og gjennomføring endelig vedtatt i 2009.

Se vedtakssaken i fakultetsstyret for et sammendrag av prioriteringene:

<http://www.hf.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/arkiv/2008/080919/16-08-faglige-prioriteringer-hf.pdf>

Bakgrunnen for at prioriteringsprosessen ble iverksatt var en forståelse av at fagporteføljen var for fragmentert og at det var behov for større konsentrasjon. Alle enheter ved UiO ble bedt om å identifisere områdene med høyest forskningskvalitet, for deretter å satse mer på disse.

UiO definerte følgende kriterier for den faglige prioriteringsprosessen:

- Kvalitet (Forskningskvalitet var utgangspunktet for prioriteringene, de øvrige kriteriene skulle bare komme til anvendelse dersom det lå høy forskningskvalitet i bunn)
- Samfunnsrelevans
- Fornyelse og samarbeid

De forskningsmessige sterkeste områdene som ble identifisert ved HF i 2007 var:

- Filosofi
- Historie (med vekt på samtidshistorie)
- Kontrastiv språkvitenskap (med kobling til korpuslingvistikk, språkteknologi og translatologi)
- Litteratur, spesielt disiplinene allmenn litteratur, nordisk litteratur og engelskspråklig litteratur
- Medievitenskap inkl. nye media og multimedial kommunikasjon
- Språkbaserte områdestudier (fortrinnsvis Øst- og Sør-Asia og Russland/Balkan/Sentral-Europa.)

Det ble videre identifisert ett fagmiljø som ut fra samfunnsbehov var viktig for fakultetet og som trengte et løft for å oppnå forskningsmessig styrke:

- Norsk og nordisk språk, inkludert norrønt og flerspråklighet

Andre del av den faglige prioriteringsprosessen den gang var en gjennomgang av fakultetets studieportefølje. På HF ble det her identifisert studieprogram av særlig høy kvalitet, middels kvalitet og program med betydelige kvalitetsutfordringer.

Et påfallende trekk var at det var lite sammenfall mellom det som ble identifisert som sterke undervisningsmiljøer og det som ble identifisert som sterke forskningsmiljøer.

Program med særlig høy studiekvalitet var:

- Litteraturstudier, Arkeologi og konservering, Estetiske studier, Ibsen studies, Kunsthistorie og Musikkvitenskap.

Et tredje ledd prioriteringene var identifikasjon av produktive grenseflater mot andre fakulteter, et arbeid som resulterte i opprettelsen av tverrfakultære satsingsområder ved UiO (KULTRANS, PLUREL, Demokratiprogrammet og KIS). I tillegg ble det identifisert viktige grenseflater i skjæringspunktet mellom humaniora og naturvitenskap.

(Universitetsstyret påla alle fakultetene å lage en gjennomføringsplan for faglige prioriteringer. Virkemidler og tidsplan skulle beskrives og det skulle redegjøres for hvordan framdriften skulle måles. Bestillingen påla fakultetene å vise hvordan de faglige prioriteringene ble fulgt opp i budsjettene, og påla en tydelig dreining av ressursinnsatsen mot prioriteringene fra og med budsjettåret 2010.)

Oppfølging av prioriteringene

De områdene som ble identifisert som særlig sterke internt på HF, skulle skjermes for nedskjæringer for å opprettholde eller styrke den nåværende forskningsinnsatsen. Utlysinger av nye stillinger og løpende stillingsplaner skulle vurderes i lys av prioriteringene. Flere ph.d.- og postdoktorstillinger skulle lysnes ut i tråd med de faglige prioriteringene.

En gjennomgang (i mars 2012) av avganger og tilsetninger i faste vitenskapelige stillinger i perioden etter at de forskningsmessige prioriteringene ble vedtatt viste det hadde vært størst avgang ved de ikke-prioriterte områdene. Det var imidlertid også nytilsetninger knyttet til disse områdene til stillinger som var nødvendig for å opprettholde tilbudet i sentrale skolefag og populære studiefag.

Forholdet mellom avganger og tilsetninger viste også at fakultetet i større grad klarte å skjerme de utdanningsprioriterte områdene, og i mindre grad de forskningsmessige prioriterte. Dette til tross for at en del av budsjettildelingene ble knyttet til prioriteringene.

Denne første runden med faglige prioriteringer hadde tilsynelatende liten effekt for å nå målet om å sikre miljøer med høy forskningskvalitet og tilstrekkelig størrelse.

Faglige prioriteringer II

Proessen med faglige prioriteringer 2007-2009 var initiert av Universitetsstyret, med mål om å oppnå mer faglig konsentrasjon og mindre fragmentering, samt å styrke UiOs profil som forskningsuniversitet. Fakultetsstyret la opp til at prioriteringene etter en femårsperiode skulle revideres og UiOs årsplan for 2013 krevde at fakultetene skulle foreta en gjennomgang av prioriteringene med sikte på videreutvikling. Det var ingen felles prosess ved UiO.

Fakultetsstyret bestemte at prosessen med faglige prioriteringer skulle ta utgangspunkt i identifikasjon av de sterkeste forskningsområdene. I motsetning til prioriteringsprosessen 2007-09 var det ikke egne studieprioriteringer denne gangen. Derimot ble tilstrekkelig studiekvalitet satt som en betingelse for å kunne bli prioritert.

Prioriteringsprosessen var basert på en kvantitativ analyse av forskningsstyrke med en etterfølgende kvantitativ og kvalitativ studiekvalitetsanalyse av de sterkeste forskningsmiljøene. Dokumenterte resultater på et sett av indikatorer for forskningskvalitet utgjorde den såkalte basismodulen:

- Publisering
- Ekstern prosjektfinansiering (herunder tildeling av elitebevilgninger)

Vedlegg I – Diskusjonsnotat faglige prioriteringer III

- Forskerutdanning
- Dokumentert og langvarig forskersamarbeid

I analysen av fagmiljøene ble publisering vektet med 50 prosent. For operasjonalisering av indikatorene vises det til styrenotat:

<http://www.hf.uio.no/om/organisasjon/styret/moter/2013/sakskart/131129-sakskart.xml>

Internasjonalisering ble tatt inn i analysen som et tilleggskriterium. Internasjonalisering ble her operasjonalisert som andel tellende publikasjoner på engelsk eller et annet ikke-nordisk språk.

Fakultetsstyret hadde også besluttet at et fagmiljø ikke kunne bli faglig prioritert på grunnlag av forskningskvalitet alene, men også måtte dokumentere tilfredsstillende studiekvalitet.

Verken internasjonaliseringsfilteret eller en omfattende analyse av studiekvalitet endret konklusjonen som var gjort etter analysen av forskningskvalitet. Følgende fag ble dermed vedtatt prioritert, med budsjettmessig virkning f.o.m. 2015 t.o.m. 2018:

- Arkeologi
- Filosofiske fag
- Ibsenstudier
- Klassiske språk
- Kulturhistorie og museologi
- Lingvistikk
- Medievitenskap
- Midtøsten og Afrika
- Populærmusikkstudier
- Slavisk/Øst-Europa

De faglige prioriteringene 2013 inkluderte også to tilleggsmoduler:

1) Forsterkede masterprogram

Fakultetsstyret besluttet at forsterkede masterprogram skulle inngå i den faglige prioriteringsprosessen. Kriteriene for forsterkede masterprogram var en kombinasjon av kvantifiserbare indikatorer som bl.a. sikrer at mastertilbudet har en viss størrelse (søkertall, gjennomføringstall og mobilitetstall), kombinert med kvalitative vurderinger av forskningsnærhet, fornyelse, internasjonalisering samt relevans og samfunnsoppdrag. Kriteriene var de samme som er brukt i studiekvalitetsanalysen.

IAKH og IMK ble tildelt midler til forsterkede masterprogram til henholdsvis studietilbudene

- Arkeologi og
- Nordic Media.

Forsterkede masterprogram skal være en satsning for få fram noen masterprogram som både er økonomisk bærekraftige og av svært høy kvalitet. Programmene tilføres ekstra midler til å bygge en kvalitetskultur både når det gjelder oppfølging og veiledning, samt sikre at studentene til enhver tid

møter engasjerte og aktive forskere, og at det satses målrettet på å skape et inkluderende og godt læringsmiljø.

Finansieringen går over 4 år med start i 2014, men det har foreløpig vært et stort underforbruk.

2) Tematiske forskningssatsinger:

For å ivareta et dynamisk element i fakultetets prioriteringer ble det vedtatt å igangsette noen tidsbegrensede tematiske satsninger. Blant annet på bakgrunn av erfaringene fra de tidsbegrensede tverrfakultære områdene ved UiO (KULTRANS, PluRel, Kunnskap i skolen og Demokratiprogrammet) ble det konkluderte med at det er mye å hente på å utvikle denne typen satsinger.

Kriteriene for å velge ut de tematiske satsninger ble knyttet til forskningskvalitet, potensial for å etablere samarbeid internt og eksternt og potensial for ekstern finansiering.

Etter søknader fra instituttene ble følgende tre tematiske satsingsområder for perioden 2014-18 valgt ut:

- Scandinavian Narratives of Guilt and Privilege in an Age of Globalization (ILN)
- Syntaks og semantikk (ILOS og IFIKK)
- Traveling Texts: Translation and Transnational Reception (ILOS og IFIKK)

Satsningene involverer forskere fra flere institutter ved HF med klar mulighet for samarbeid også på tvers av fakultetsgrensene. Alle tre har potensial for og tar sikte på å arbeide frem større søknader om ekstern finansiering.

Forskningsområdet *Scandinavian Narratives of Guilt and Privilege in an Age of Globalization* ble tildelt midler til to ph.d.-stillinger og driftsmidler, totalt 5 millioner.

Syntaks og semantikk ble tildelt midler til to postdoktorstillinger og driftsmidler, totalt 5 millioner.

Traveling Texts: Translation and Transnational Reception ble tildelt midler til i postdoktorstilling og en ph.d.-stipendstilling, driftsmidler og frikjøpsmidler, totalt 5 millioner.

Øremerkede midler

Frem til og med 2018 skal HF samlet bruke 103 millioner på de 10 faglige prioriterte områdene, de to forsterkede masterprogrammene og de tre tematiske forskningssatsingene. Beløpene fordeler seg med 80 millioner til de faglige prioriterte områdene, 15 millioner til de tematiske satsingsområder og 8 millioner til de forsterkede masterprogrammer. Tabellen i vedlegg II viser en oversikt over hvordan midlene er fordelt og benyttet.

Oppsummering

Faglige prioriteringer I: De faglig prioriterte områdene ble skjermet for kutt i perioden etter prioriteringsvedtakene i 2007-09, men det var i størst grad fagene som var prioritert på bakgrunn av studiekvalitet som ble styrket. En analyse av forholdet mellom avganger og tilsetninger viste at fakultetet i større grad klarte å skjerme de utdanningsprioriterte områdene, og i mindre grad de forskningsmessige prioriterte områdene. Dette til tross for at en del av budsjettildelingene ble

Vedlegg I – Diskusjonsnotat faglige prioriteringer III

knyttet til prioriteringene. Denne første runden med faglige prioriteringer hadde tilsynelatende liten effekt for å nå målet om å sikre miljøer med høy forskningskvalitet og tilstrekkelig størrelse. Tre fagområder fra den første runden med prioriteringer ble også prioritert i 2013.

Faglige prioriteringer II: Prioriteringene ble gjort på bakgrunn av en analyse av forskningskvalitet, med internasjonalisering og studiekvalitet som korrigerende filter. I motsetning til første runde med prioriteringer ble det øremerket penger til de prioriterte områdene, men det er betydelig etterslep i bruken av pengene. At ikke de øremerkede midlene er brukt skyldes først og fremst forsinkelser i tilsettingsprosessene. Prioriteringene hadde budsjettmessig virkning f.o.m. 2015 og det er for tidlig å kunne se resultater i form av økt internasjonal publisering og inntjening av eksterne midler.

Oversikt over faglige prioriteringer, basert på forskningskvalitet, 2007-09 og 2013:

2007-09	2013	
Filosofi	Filosofiske fag	
Historie (med vekt på samtidshistorie)		Arkeologi
Kontrastiv språkvitenskap (med kobling til korpuslingvistikk, språkteknologi og translatologi)	Lingvistikk	
Litteratur, spesielt disiplinene allmenn litteratur, nordisk litteratur og engelskspråklig litteratur		Ibsenstudier
Medievitenskap inkl. nye media og multimedial kommunikasjon	Medievitenskap	
Språkbaserte områdestudier (fortrinnsvis Øst- og Sør-Asia og Russland/Balkan/Sentral-Europa.)		Slavisk/Øst-Europa
		Kulturhistorie og museologi
		Midtøsten og Afrika
		Populærmusikkstudier
		Klassiske språk